

NOTAT

Dato: 16. februar 2024

Til: Regionsrådet

Fortsat nye smittede patienter med aspergillus flavus

Der er fortsat stor bevågenhed om forekomst af skimmelsvamp på Rigshospitalet, blandt andet via aktindsigter til både Rigshospitalet og Statens Serum Institut. Med denne orientering gives et opdateret overblik over de seneste oplysninger:

I 2023 har der desværre været flere nye fund af den specifikke stamme af svampen aspergillus flavus (AF), som er lokaliseret til Rigshospitalet. I alt fem patienter er blevet konstateret smittet i 2023. Samlet har i alt 21 patienter fået påvist netop denne svamp siden 2008: en i 2008, og 20 i perioden fra 2018 – 2023.

Liste over personer som er testet positive for udbrudsstammen aspergillus flavus på Rigshospitalet. Analyser udført på Statens Serum Institut.

Prøveår	Antal patienter
2008	1
2018	5
2019	3
2020	2
2021	3
2022	2
2023	5
I alt	21

Nogle af disse patienter har ikke været syge, selv om de er testet positive, mens enkelte har fået alvorlige komplikationer, og seks patienter er afdøde ved døden. Disse patienter havde alle livstruende sygdomme med komplicerede forløb. For de fleste patienter ved vi, at de ikke er døde af svampeinfektionen: Det gælder fire af patienterne. For en enkelt patient er dødsårsagen ikke entydig. For den sidste patient kan dødsårsagen ikke oplyses, idet Rigshospitalet ikke lovligt kan lave opslag i journalen på nuværende tidspunkt.

Aktuelt har to patienter på Rigshospitalet aspergillus flavus. Med baggrund i disse to patienter og det samlede mønster i svampeinfektioner er den forebyggende behandling tilpasset, så gruppen af patienter, der får forebyggende behandling, udvides.

En enkelt ansat har været smittet

Vi har tidligere meldt ud, at AF ikke normalt udgør en risiko for raske mennesker. I meget sjældne tilfælde kan det dog ske, at en rask person bliver syg af en infektion med bakterien. Det er sket for en enkelt ansat. Den ansatte arbejder i Klinisk Mikrobiologisk Afdeling, som er den afdeling, der løbende modtager og håndterer prøver af blandt andet skimmelsvamp. Afdelingen har arbejdet på at opspore smittekilde, blandt andet med ekstra luftprøver, uden det er lykkedes at identificere præcis, hvordan smitten er sket. Afdelingen har fulgt tæt op ift. medarbejderen, og sagen er anmeldt som arbejdsskade.

Rigshospitalet har ikke kendskab til andre tilfælde blandt raske personer.

Flytning af sårbare patienter overvejet

Den specifikke AF-svamp er blandt andet fundet i Sydfløjen, hvor hospitalets børnepatienter behandles.

Det er grundlæggende uacceptabelt at tage imod meget syge børn i et miljø med kendte skimmelsvamp-problemer. Mulighederne for at flytte de svært syge børn til andre dele af hospitalet har derfor løbende været vurderet, men er af hensyn til patienternes sikkerhed fravalgt, da skimmelsvamp ikke er den største trussel for dem: De indlagte børn får jævnligt alvorlige komplikationer, som kræver akut assistance fra børneakutteam, børneanæstesiologer og børneoperationsgang, og den fysiske placering tæt på disse funktioner kan være afgørende for børnenes overlevelse. I stedet er der arbejdet målrettet på at begrænse svampeforekomsten.

Dialog om manglende kontakt til tidligere smittede patienter

Rigshospitalet har hidtil ikke vurderet, at der har været lovhjemmel til at kontakte patienter, hvor tilstedeværelsen af AF først er konstateret via forskning, efter patientens forløb er afsluttet.

Patienterstatningen har kontaktet Rigshospitalets om en nærmere drøftelse af forløbet med AF. I dialogen drøftes bl.a. vores kontakt og opfølgning til smittede patienter.

Patienterstatningen oplyser i øvrigt, at de har modtaget klager fra patienter som har været smittet med *aspergillus flavus* og at de forventer at der kommer flere klager.

Sundhedsministeriet har i en generel kommentar i Berlingske udtalt, at der kan være hjemmel til kontakt til patienter, når der er fund i forskningsforsøg. Rigshospitalet har kontaktet ministeriet for at få afklaret mulighederne.

Alle patienter, som får konstateret svamp under deres forløb på hospitalet, får besked om dette.

Status for renovering

Rigshospitalet har sammen med Region Hovedstadens Center for Ejendomme (CEJ) siden de første fund arbejdet for at afdække og udbedre forekomsten af svampesporer, blandt andet med renovering af skakte.

Der har dog været udfordringer med at sikre tilstrækkelig inddæmning i alle situationer, ligesom noget udstyr har været vanskeligere at anskaffe og installere end forventet. Den nyeste handlingsplan af 12. februar beskriver blandt andet, hvordan CEJ vil sikre, at det tekniske personale, der skal ind i installations-skakte, følger faste procedurer, så der ikke spredes sporer til rum med patienter. Derudover igangsættes blandt andet afprøvning af en særlig form for fortætning af dørene ind til skaktene. Hvis denne afprøvning er tilfredsstillende, udbredes den til andre områder, hvor der er udfordringer med skimmelsvamp.

Intensiveret rengøring

Som en del af opfølgningen på svampeforekomsten har Rigshospitalet lagt en ny og mere omfattende plan for rengøring, som blandt andet indebærer hovedrengøring hvert kvartal.

Ledelsesmæssig håndtering under lup

Ud over de kliniske forhold interesserer Berlingske sig for den ledelsesmæssige opfølgning samt personalets oplevelse af, om de kan udtale sig frit i sagen. Rigshospitalet har bekræftet, at personalet altid kan udtale sig frit på egne vegne.

Rigshospitalet har valgt at give meroffentlighed i forbindelse med en aktindsigtsbegæring og udlevere samtlige referater og bilag om sagen fra direktionens møder.

Ny tværgående taskforce

På grund af sagens kompleksitet og behovet for tæt koordination på tværs af kliniske afdelinger, tværgående funktioner og CEJ har direktionen nedsat en taskforce med vicedirektør Jannick Brennum for bordenden.

Taskforcen skal undersøge alle aspekter vedrørende skimmelsvamp på Rigshospitalet, herunder forebyggelse, opsporing, håndtering af fund, behandling af og kommunikation med patienterne og deres pårørende. Formålet er at afdække om, der er behov for at ændre praksis, og sikre at Rigshospitalet tager de rette forholdsregler, så kvaliteten af patientbehandlingen ikke påvirkes negativt af skimmelsvamp.

Rigshospitalet ser frem til yderligere dialog med Sundhedsudvalget om sagen på udvalgets møde 19. marts.

Svampeinfektioner kan ikke undgås

De seneste år viser de samlede tal, at cirka 50 patienter ud af godt 320.000 på Rigshospitalet årligt bliver syge af skimmelsvamp. En lille del af de patienter har AF, for de øvrige ved man ikke præcis, hvor svampen kommer fra. Svampesporer findes både udendørs og i alle slags bygninger.

Med de moderne og intensiverede behandlingsprotokoller til patienter med kræft i de bloddannende organer ses øget forekomst af behandlingskomplikationer. Disse komplikationer kan være både alvorlige og livstruende, men hvis vi ikke giver den intensive behandling, vil overlevelsen falde, og flere patienter vil dø af deres kræftsygdom.

Alvorlig svampeinfektion er en af de sjældne, men kendte komplikationer hos meget immunsvækkede patienter, fx patienter med leukæmi og patienter, der er knoglemarvstransplanteret eller organtransplanteret. Det er således ikke ukendt, at patienter med sådanne livstruende sygdomme kan dø enten med eller af svampesygdommen.